

PATVIRTINTA
Vilniaus universiteto senato
2026 m. kovo 17 d. nutarimu Nr. SPN-14

**VILNIAUS UNIVERSITETO
AKADEMINĖS ETIKOS PAŽEIDIMŲ
2026–2028 METŲ
PREVENCIJOS PLANAS**

Preambulė

Vilniaus universiteto senatas (toliau – Senatas), pabrėždamas, kad akademinė etika ir akademinis sąžiningumas yra esminės Vilniaus universiteto (toliau – VU, Universitetas) misijos, studijų ir mokslo kokybės, pasitikėjimo akademiniiais pasiekimais bei Universiteto reputacijos prielaidos, šiuo dokumentu įtvirtina nuoseklią, įrodymais grįstą ir visą bendruomenę įtraukiančią akademinės etikos pažeidimų prevencijos kryptį 2026–2028 m. laikotarpiui. Senatas pabrėžia, kad akademinės etikos kultūra nėra vien reikalavimų laikymasis ar sankcijų taikymas: tai kasdienė akademinės bendruomenės praktika, apimanti sąžiningumą, pagarbą, atsakomybę, teisingumą.¹

Senatas, atnaujindamas ir plėtodamas Universiteto akademinės etikos kultūrą, remiasi Universitete galiojančiais akademinės etikos norminiais pagrindais, įskaitant VU Akademinės etikos kodeksą bei akademinės etikos komisijų sistemą, kuri užtikrina etikos standartų aiškinimą, konsultavimą ir pažeidimų nagrinėjimą. Akademinės etikos pažeidimų prevencijos planas (toliau – Planas) yra strateginis ir sisteminis dokumentas, skirtas stiprinti aiškias taisykles, ugdyti kompetencijas, didinti bendruomenės informuotumą, užtikrinti sąžiningas vertinimo praktikas ir mažinti akademinio nesąžiningumo rizikas, kartu išlaikant proporcingumą, procedūrinį teisingumą ir pagalbos orientaciją.

Senatas, atsižvelgdamas į žvalgomojo Vilniaus universiteto Studentų atstovybės (toliau – VU SA) 2024 m. gruodžio 10 d. – 2025 m. sausio 10 d. vykdyto akademinės etikos tyrimo apibendrintas išvadas, konstatuoja, kad akademinio nesąžiningumo prevencijai būtinos papildomos, tikslinės ir koordinuotos priemonės. Tyrimo duomenys rodo, kad daugiau nei 80 % studentų bent kartą per pastaruosius metus atliko veiklą, kurią galima laikyti akademiškai nesąžininga; taip pat fiksuojamas reikšmingas technologinių pokyčių poveikis: 55,9 % studentų akademiniams tikslams

¹ International Center for Academic Integrity (ICAI), Fundamental Values of Academic Integrity (sąžiningumas, pasitikėjimas, teisingumas, pagarba, atsakomybė ir drąsa).

naudojo dirbtinio intelekto (toliau – DI) įrankius (pvz., *ChatGPT, Copilot, Quillbot*), o 14,54 % tai darė nuolat (11 ir daugiau kartų).² Kartu matomas aiškių taisyklių ir raštingumo poreikis: 24,44 % studentų nurodė, kad DI naudojimo taisyklės Universitete jiems nėra aiškos, o 11,40 % teigė apie jas tiesiog nežinantys; akademinio raštingumo kontekste 35,97 % bent kartą perfrazavo ar kopijavo turinį be nuorodos, o 1,37 % bent kartą pateikė kitų asmenų atliktą darbą kaip savo. Išdėstyti rodikliai laikytini pakankamu pagrindu tvirtinti prevencijos priemonės, kurios būtų nukreiptos ne tik į pažeidimų nustatymą, bet pirmiausia į aiškumą, ugdymą, sąžiningas vertinimo alternatyvas ir rizikų mažinimą.

Senatas, rengdamas šį Planą, taip pat vadovaujasi tarptautinėmis ir užsienio universitetų praktikomis, kurios akademinį sąžiningumą apibrėžia kaip institucijos ir bendruomenės įsipareigojimą fundamentalioms vertybėms bei jų įgyvendinimui per aiškas politikas, vertinimo kultūrą, konsultavimą ir nuoseklią komunikaciją. Europos ir tarptautiniai akademinio sąžiningumo tinklai akcentuoja, kad veiksminga prevencija reikalauja (i) aiškių ir prieinamų taisyklių, (ii) bendruomenės kompetencijų stiprinimo, (iii) institucinių procesų suderinimo (studijų, vertinimo, DI naudojimo, citavimo ir akademinio raštingumo), bei (iv) nuolatinio duomenimis grįsto situacijos stebėjimo ir priemonių peržiūros.³

Atsižvelgdamas į išdėstytus principus ir duomenis, Senatas patvirtina VU akademinės etikos pažeidimų prevencijos planą 2026–2028 metams, kuriuo siekiama: (i) stiprinti akademinės etikos kultūrą ir bendruomenės pasitikėjimą studijų rezultatais; (ii) mažinti akademinio nesąžiningumo paplitimą, įskaitant su DI naudojimu susijusias rizikas; (iii) užtikrinti aiškas, vienodai suprantamas ir taikomas taisykles bei procedūras; (iv) plėtoti prevencijos priemonės, orientuotas į ugdymą, konsultavimą ir sąžiningo vertinimo praktikų diegimą; (v) užtikrinti nuolatinį priemonių efektyvumo vertinimą ir atskaitomybę. Plano įgyvendinimo stebėseną ir koordinavimą vykdo Bendruomenės gerovės skyrius, teikdamas metines ataskaitas Senatui.

I. Priemonės orientuotos į studentus

Priemonė	Atsakingas padalinys	Įgyvendinimo laikotarpis	Poveikio rodiklis
Akademinės etikos paskaita integracijos veiklų metu	Kamieniniai akademiniai padaliniai (KAP)	2026 m. III ketv. 2027 m. III ketv. 2028 m. III ketv.	Kiekvienais metais visų KAP integracijos veiklose įvyksta akademinės etikos paskaita.

² Vilniaus universiteto studentų (-čių) akademinio nesąžiningumo tyrimo ataskaita 2025, Vilniaus universiteto Studentų atstovybė, Virbašius, P. https://vustudentuatstovybe.sharepoint.com/:b:/s/vieningai/EYznVwl_LL9NvM9CgFQV0iABRwGrzs5-v71u1BV4Fdv8w

³ European Network for Academic Integrity (ENAI), Academic Integrity Policies Working Group / institutional policy best practices.

Akademines etikos mokymai doktorantūros studentams	Mokslo ir inovacijų departamentas	2027 m. I ketv. 2028 m. I ketv.	Įvykdomi akademines etikos mokymai doktorantūros studijų studentams, kurių kiekviename sudalyvauja bent 60 proc. doktorantų
Akademines etikos temų įtraukimas į studijų programų turinį	Kamieniniai akademiniai padaliniai	2026–2028 m.	Kiekvienoje studijų programoje bent viename modulyje integruota ir aiškiai apibrėžta akademines etikos kompetencija.
Atnaujinti baigiamųjų ir kitų darbų metodiniai nurodymai, įtraukiant akademines etikos temas su konkrečiais pavyzdžiais	Kamieniniai akademiniai padaliniai	2027 m. II ketv.	Visuose metodiniuose nurodymuose yra informacija su konkrečiais pavyzdžiais apie akademinę etiką.
Parengta ir įdiegta akademines etikos deklaracija atsiskaitymų elektroninėje erdvėje metu	Kamieniniai akademiniai padaliniai	2027 m. II ketv.	Visų atsiskaitymų elektroninėje erdvėje metu studentai pasirašo akademines etikos deklaraciją.
Akademines etikos ambasadorių (Ambasadoriai - dėstytojai, kurie imasi įvairių priemonių skatinti akademinę etiką VU) funkcijos integruotos į Dėstytojų akademijos tinklą	VU SA ir VU Edukacinių kompetencijų centras	2028 m. IV ketv.	Dėstytojų akademijos tinklas įgyvendino 15 iniciatyvų, skirtų akademines etikos principų puoselėjimui.
Dirbtinio intelekto pagrindu sukurtas akademines etikos dėstytojas (DI galėtų konsultuoti studentus akademines etikos (AE), citavimo ir kt. klausimais (DI AE dvynys))	Bendruomenės gerovės skyrius	2028 m. IV ketv.	Pakonsultuota 500 studentų.
Įgyvendintas akademines etikos klimato tyrimas	VU SA ir Studijų kokybės ir plėtros skyrius	2026 m. III ketv. 2028 m. III ketv.	Įgyvendinti du reprezentatyvūs akademines etikos tyrimai, remiantis Dr. Donald McCabe ir Tarptautinio akademines etikos centro metodika. Lyginant 2026 ir 2028 m. tyrimų rezultatus, įvertinamas akademines etikos klimato pokytis.

II. Priemonės orientuotos į akademinį darbuotoją

Priemonė	Atsakingas padalinys	Įgyvendinimo laikotarpis	Poveikio rodiklis
Parengta bendra akademinės etikos mokymų medžiaga akademiniams darbuotojams ir doktorantams, kurią privaloma išklaisyti per pusmetį nuo darbo/studijų pradžios.	VU Edukacinių kompetencijų centras	2026 m. IV ketv. – 2028 m. IV ketv.	Suorganizuoti mišrūs tęstiniai mokymai, kuriuose dalyvavo ne mažiau kaip 60 dėstytojų.
Parengtos gairės dėstytojams apie inovatyvių metodų, skirtų mažinti akademinės etikos pažeidimų riziką, taikymui.	VU Edukacinių kompetencijų centras	2026 m. IV ketv.	Parengtos ir dėstytojams prieinamos gairės.
Atliktas akademinių darbuotojų tyrimas apie akademinės etikos principų laikymąsi ir taikymą veikloje.	Strateginio valdymo skyrius	2027 m. I ketv.	Atliktas reprezentatyvus VU akademinių darbuotojų tyrimas.
Sukurta praktikos bendruomenės grupė akademinės etikos klausimais.	VU Edukacinių kompetencijų centras	2027 m. II ketv.	Sukurta praktikos bendruomenės grupė ir suorganizuoti ne mažiau kaip 3 gerosios patirties sklaidos susitikimai.

III. Akademinės etikos infrastruktūros plėtra

Priemonė	Atsakingas padalinys	Įgyvendinimo laikotarpis	Poveikio rodiklis
Užtikrinama sisteminga akademinės etikos pažeidimų prevencija Vilniaus universitete	Bendruomenės gerovės skyrius	2026 m. III ketv.	Vilniaus universitete akademinės etikos koordinavimas vykdomas Bendruomenės gerovės skyriaus.
Akademinės etikos dienos (spalio 16 d.) minėjimas	Bendruomenės gerovės skyrius	2026 m. IV ketv. 2027 m. IV ketv.	Vilniaus universitete minima akademinės etikos diena.

		2028 m. IV ketv.	
Atlikta VU kamieninių akademinių padalinių akademinės etikos komisijų sprendimų ir jų vientisumo bei veiklos analizė ir pateiktos rekomendacijos	Centrinė akademinės etikos komisija	2026 m. I ketv. 2027 m. I ketv. 2028 m. I ketv.	Parengta analizė ir pateiktos rekomendacijos akademinės etikos komisijų veiklos tobulinimui.
Peržiūrėti ir esant poreikiui atnaujinti VU padalinio akademinės etikos komisijos nuostatai	Senato sudaryta darbo grupė	2027 m. I ketv.	Sukurta darbo grupė, kuri peržiūri ir esant poreikiui atnaujina nuostatus.
Peržiūrėtas ir esant poreikiui atnaujintas VU akademinės etikos kodeksas	Senato sudaryta darbo grupė	2027 m. I ketv.	Sukurta darbo grupė, kuri peržiūri ir esant poreikiui atnaujina kodeksą.
Sudaryta Centrinės akademinės etikos komisijos sprendimų knyga, kurioje skelbiama ir formuojama bendra atitinkamų klausimų sprendimo kultūra	VU Teisėkūros skyrius	2026 m. III ketv. – 2026 m. IV ketv.	Parengta ir nuolat pildoma sprendimų knyga, prieinama akademinės etikos komisijoms.

Plano įgyvendinimo stebėseną ir atskaitomybę

Bendruomenės gerovės skyrius kasmet iki kovo 1 d. teikia Senatui Plano įgyvendinimo ataskaitą, kurioje pateikiama informacija apie įvykdytas priemones, pasiektus poveikio rodiklius ir siūlymus dėl Plano koregavimo. Senatas, įvertinęs ataskaitos turinį, gali priimti sprendimus dėl Plano priemonių tikslinimo ar papildymo.

Plano įgyvendinimą užtikrina ir padeda įgyvendinti VU organizacijos vystymo ir bendruomenės reikalų prorektorius, kartu su VU bendruomenės gerovės skyriumi.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus universitetas 211950810, Universiteto g. 3, 01513 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL VILNIAUS UNIVERSITETO AKADEMINĖS ETIKOS PAŽEIDIMŲ 2026-2028 METŲ PREVENCIJOS PLANO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-03-20 Nr. SPN-14
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Eglė Lastauskienė, Senato pirmininkė, Vilniaus universiteto senatas
Sertifikatas išduotas	EGLĖ LASTAUSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-03-20 10:37:57 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-03-20 10:38:10 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-04-15 10:18:08 – 2027-04-14 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus universitetas, į.k. 211950810 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 09:02:06 iki 2027-12-18 09:02:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.89
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-03-20 11:20:28)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-03-20 11:20:29 Dokumentų valdymo sistema Avilys